

<div><span><span></span></span></div>
<b>עין משפט</b> <div>נר מצוה</div>
<span></span>
<p><b>ב</b>ו א מיי פֿ״ג מַלְכוּת מַשְׁכַּנְּךָ וּמוֹשֵׁב הַלֵּלֶכֶת ח:</p> <p><b>ב</b>ו ב ג ד מיי פֿט״ו מַהֲלֹכֶת שְׁאֵל אֲלוֹת הַטּוֹמָאָה הַלֵּלֶכֶת ו:</p> <p><b>ב</b>ה ה מיי פֿ״ב וּפְכִ״א מַהֲלֹכֶת מַת הַלֵּלֶכֶת ח:</p> <p><b>ב</b>ו ו מיי פֿ״ג מַלְכוּת מַשְׁכַּנְּךָ וּמוֹשֵׁב הַלֵּלֶכֶת ח:</p>
<p><span><span></span></span></p> <p><b>תום' הרא"ש</b></p>

הא מעת לעת מטה נמי מיטמיא. וא"ת ולא לייתי אלא מטה לתורה וטהרות למה לי למיתני. וי"ל דאי לא הנה אלא מטה דיה שעתה שלא לעשות משכב ומושב וכל טהרות מיטמיא הלכך הנה טהרות לגופה ומטה לדיקא אי נמי הוי' דמטמאה מטה במגע כיון שאר כלים והיתה יושבת במטה אורחא דרמילא נקט אבל כיון דהנה טהרות לעת למפרע לא ליפנין בסוטה מ"מ לא אחזור רבנן טפי מבוטמאה ואוריייתא ומטמא דוקא קא פריך גמזנה של טהרות אבל בטהרות וכל בידי האשה פשיטא דהוי כדבר שיש בו דעת לישראל: **והשתא** דאמר ר' יוחנן ספק טומאה הבא בידי אדם נשאלין עליה כו', תרי' דהכא מיתוי מילתיה דר' יוחנן אטתהא דאין בו דעת לישראל ובטמאה ידע בו דעת לישראל דאיכא דעת מגיע ולא דעת גונג. ובספ"ק דפסחים מיתוי לא איפכא היכא דאיכא דעת (מגע ולא דעת) גונג ולא דעת מגיע. גבי הו' דקאמר מחט שנמצא בכשר הסבין והיידים טהורות ובהשר טמא וקאמר טהרות זאת אומרת עזרה רשות הרבים היא ופרקי' האי מחט דבר שאין בו דעת לישראל הוא כלומר סבין והיידים שנטמא ע"י מחט והמחט הוי דבר שאין בו דעת לישראל והיכי דייק מניה עזרה רשות הרבים היא אפי' ויהא רשות היחיד טהור כיון דהמחט הוי דבר שאין בו דעת לישראל ומשני דהוי טומאה הבאה בידי אדם כו' ואמר ר' יוחנן כו' והתם איכא דעת גונג ולא מגיע דטהרות דהיינו סבין וידיים יש בו דעת לישראל וכי תימא דר' יוחנן תרתי' אתא לאשמעינן הוי"ק טומאה הבאה ע"י אדם שיש טמא ספק בין בטומאה ו בין טומאה בידיי כן שטהרות בידי אדם נשאלין דהוי דנקט בכלי המונח על גבי קרקע לרבותא נקט אפי"ם שהטמאין אין בו דעת לישראל ולא הוי ודמיא דהוטהו כ"ש א"ה המוטמא בידי הטומאה מונחת על גבי קרקע. ע"כ הך לאו דר' יוחנן היא דפשיטא דהיכא דאיכא דעת גונג לא כבי' דעת מגיע דכיון דטהרה יש בה דעת לישראל לא היימינן לטומאה בדתם כפי' דמסתא טהרות כותב מן המת בפי עורב ספק האותול על האדם ועל למי שברשות היחיד ספק אדם טמא כשר כלים טהור. וטובא אלא במסכת טהרות כי האי גונא. וי"ל דהמתם לא אשכינאין אלא שיהאם עצמו מקבל טומאה דהוי דומיא דסוטה. והיא עצמה נאסרת אבל לטמאות כלים שבהי וטומאה מונחת על גבי קרקע לא אשכינאין אלא מתוך דר' יוחנן והא דפרקי' התם מביי האי מחט דבר שאין בו דעת לישראל הוא אסבין קא פריך ואהא מיתוי הא דר' יוחנן. ואפי" דאיכא למימר דדייק עזרה רשות הרבים מידים טהרות משמע ליה שטמאיהו מילתא קא דייקא. והא דזכוריה לא כפי' לאיתויי טהורים משום דבטמאי נמי יש דעת לישראל ומיהו הוי מצו' לאיתויי מההיא דקופה שנטמאשו בה טהרות דאי"ל הלל לשמאי דהתם שרץ מונח על גבי קרקע וטהרות הם בידי אדם אלא דמלתיא דר'

יוחנן מפרשא טפי. ומיהו קשה מאי קמ"ל דר' יוחנן הא אשכינאן ליה מתניוק נשמצא בצד העיסה ס"פ תבא דקדושין דהכמין מטמאין לפי שעשו התינוק כמי שיש בו דעת לישראל. והתם העיסה מונחת על גבי קרקע ותנן גמי במס' טהרות טמא פשיטא רגלו לבין משקין טהורים ספק נגע ספק לא נגע טמא ולועירי קשה טפי דכעי חביותיה נושאות אותה במטה. ותקשי ליה הני דמטמינן אפי' בטהרות המתונות על גבי קרקע וצ"ל דהוה מוקי להו זעירי פריש"י וטהרות והטלית טמאה או טמאות והטלית טהורה. וקשה דבטמאות וטלית אשמעינן דלא איירי הכהן: **מדות** וטומאות בצדו. פריש"י וטהרות והטלית טמאה או טמאות והטלית טהורה. וקשה דבטמאות וטלית טהורה הוי טהרה בידי אדם ולמאי דמטהר אף בירשות היחיד תקשי ליה מכיון מן המת בפי עורב הלכך ג"ל דחורא קתני ומספקא ליה בדי מיניהו נגע ברישא דרמילא נגע בטמאות ברישא ונטמא הטלית וטמא הטהרות. וא"ת אי"כ מאי קשה ליה דלמא שאני הכא דאיכא ספק ספקא דשמא לא נגע על בטהרות ולא בטמאות. וי"ל דהא תנן פ"ז דטהרות כל מקום שאתה יכול לרבות ספקיות וטפיקי פסוקות

## ה:

## מסייע ליה דועירי. תימה דממתי' לא שמעינן לטמא אדם ובגדים: מכבדי מטה אין בו דעת ליישאל. מטהרות

לא פריך דכיון שעסקוין בהן מיקרי שפיר יש בו דעת לישאל כדפירש הקוגטערס: **בשחברותיה** נושאות אותה במטה. משמע

הכא דפשיטא דכיון דחברותיה נושאות

אותה במטה דמקרי מטה דבר שיש בו

דעת לישאל ותימה לייצ"א דבסוף

פ"ק דפסחים (דף יט.) קאלמר ועל

המחט שנמצא צנצר שהסבין והידיים

וטהרות משום דעזרה רה"ר הוא אצל

אי הוה רה"י הוה טמא ופרקי' אמאי

והא אין בו דעת לישאל הוא דלאמר

כרבי יוחנן דלאמר ספק טומאה הבאה

בידי אדם נשאלין עליה והשתא מאי

מקשה התם ומה לריך לאתויי הך

דכני' יוחנן דכיון דאדם טמא שיש

הסבין חשוב דבר שיש בו דעת לישאל

אפילו בלא רבי יוחנן כדמשמע הכא

ו"ל דהכא חשיב טפי דבר שיש בו דעת

לישאל כשהצרותיה נושאות אותה

במטה משום דגדה נמי המטמאה יש

בה דעת לישאל אי נמי משום שגם

חצרותיה הנושאות גם הם טמאות

בנשא הגדה אצל התם אין האדם

טמא אלא הסבין שנגע במחט והשתא

נמי אחי שפיר דפרקי' צסמוך לרבי

יוחנן מהיה מתעטף צטליתו ולא

פרקי' נמי לזעירי משום דאדם המופס

הטלית לא דמי לחצרותיה שגם הן

טמאותו**שצנדה**נע

לישאל: **ספק** המטמאה יש בה

**טומאה הבאה בידי**

**אדם נשאלין עליה ואפי'ו בבלי** המונח

**ע"ג קרקע.** וא"ת מאי קמ"ל רבי

**יוחנן ממתי'** היא (טהרות פ"ג מ"ח) תינוק

**שנמצא צלד העיסה** כו' דהכמין

מטמאין משום דעשו למינוק כיש בו

דעת לישאל ובמס' טהרות פ"ד (מ"ט)

**תנן טמא שפסל רגלו לצין** המשקין

**ספק נגע ספק לא נגע** טמא צרה"י

**עוד תנן התם כפיפא** היה מקל צידו

**וצראשו** <sup>(א)</sup> מלאה משקין טמאין

**וזרקה** לצין הככרות ספק נגע בו

**טהור** וטעמא משום דטומאת משקין

לטמא אחרים לאו דאורייתא וה"ל

**ספק** [לטמא אחרים] דרצנן כדמפרש

**התם** לא לאו הכי ספקו טמא וי"ל

**דמאי** לנמרו שהעיסה והמשקין

**והככרות בידי אדם** וקמ"ל רבי יוחנן

**אפילו מונחיס** ע"ג קרקע או טהרות

**ביד טהור** וטומאה מונחת ע"ג קרקע:

## דירה מתעמף בביתו. פירוש טליתו טמא וטהרות צלדו או טליתו טהור וטמאות צלדו כגון שרץ ואינו יודע אם נגע

בו או טומאה וטהרות לפניו וטליתו טהור ואינו יודע אם נגע לטומאה ואח"כ לטהרות וקמ"ל דלא היה ספק ספקא שמא לא נגע הטלית בשרץ ואפילו נגע ספק לא נגע בטהרות דאם נגע בשרץ כמו כן נגע

בטהרות: **ואם אי אפשר** אא"כ נגע **טמא**. וא"ת פשיטא כיון דאי אפשר ודאי נגע וי"ל דלאו א"א כלל קאלמר אלא כלומר קרוב לודאי ובתוספתא <sup>א</sup> נמי תניא אם אי אפשר אא"כ נגע ספקו טמא מדקאלמר ספקו טמא משמע דלא הוי ודאי נגע וכן מדקאלמר רבן שמעון זן גמליאל אומרים לו שנה דליכא למימר דארישא קאי דקאלמר ספקו טהור וקאלמר איזו אומרים לו שנה ואם נגע טמא דא"כ לא הוי פליגי רבנן לומר אין שונין בטהרות דבפרק היואל (לקמן נח.) אמרינן דדוקא להלך אין שונין אצל להחמיר שונין וכן כריש שחיות חולין (דף ב:.) אמרינן אי אמר צרי לי שלא נגעתי לאו דוקא צרי דעזרה רה"ר כדאמרינן בפסחים (דף ט:.) **וְזָמַה** ב"י חרם שהוא מוקף צמיד פתיל. **ווא"ת** וימאיד דיו כמשכבות דהאל המת דלאו נגעו אדם ובגדים או דיו ככלי חרס דמעת לעת ועוד נימא פלי כקנים יוכיחו דטמאים צמת וטהורים צמעת לעת **שצנדה** דלא אמו כלל מנע אף משכבות כמו כן ומיהו רש"י פי' דכעי צמיד ק"ו ומה לכי חרס שטמא כצנדה ענמה ומיהו אכתי טמא מה לכלי חרס שכן אין לו טהרה במקו <sup>ט</sup> <sup>ז</sup> כדפרקי' צפ' כשס (סוטה נט.) או שכן מטמא מאיזרו וי"ל טהרות דשאר כלים יוכיחו שאין להם טומאת **אזיר** ויש להם טהרה במקוה וטמאין צמעת לעת **שצנדה** כצנדה ענמה שהם ראשוניס דהא פשיטא ליה דאפילו משכבות טמאין צמעת לעת כדאלמר **צברייתא ועבד** ק"ו לטמא אדם ובגדים ולא מני' למיעבד הכי ק"ו ומה ליי חרס שאינו מטמא מגזו ככל"ט טמאות טמא תוכו צמעת לעת **שצנדה** כנדה ענמה משכבות לא כל שכן כדאלמר בפרק בהמה המקשה (חולין עא:) אטו מגזו קאלמרינן מתוכו קאלמרינן והתם מפורש בהשטן: **נד'ל'ג** הניצול באהל המת כו'. תימה הא דלוינו ניולו צמעת לעת היינו צהיטן דחשיב כאלו נגע צמכו דמריציוא דמגע אחי וצמגע אהל המת נמי טמא דק' **צ"ל א** (כר"ע) דקאלמר מה פסין קטניס שטהורים צוז טמא צאהל המת מפנן שטמא צוז א"ד שיעמא צאהל המת נימא כלי חרס המוקף למיד פתיל יוכיח אלא כדפירש' וי"ל דהתם עבד ק"ו ממדנס והשתא אין לומר מוקף למיד פתיל יוכיח דהא טהור מן המדרסן:

## שמאי פרק ראשון נדה

**מפקידה לפקידה**. דשחרית היום דומן מועטן מצעיא: **עעמא** <sup>(א)</sup> **משום דיה שעסא**. משום דיש לה וסת הא אס אין לה וסת דמטמא מעת לעת מטה נמי טמאה כמשכב נדה ענמה שמטמא אדם הנוגע בו טומאה חמורה לטמא צגדים שעליו דכתיב (ויקרא טו) וכל (אשר יגע) <sup>(א)</sup> צמסכבה יכבס צגדיו: **ה"ג** **לטמא אדם לטמא צגדים**. שהאדם מטמא צגדים שעליו ואע"פ שלא נגעו צגדים במטה: **מכדי** הך **מטה דבר שאין** בו **דעס** **לישאל הוא**. ומעת לעת ספק טומאה הוא וכל שאין צו דעת לישאל כו' דבשאלמא אטהרות בלא מטה ניחא דכיון דהיא עסוקה צהן ואוחזתן צידה הוו להו צידה והיא יש בה דעת לישאל אלא מטה כיון דע"ג קרקע מונחת דלאו צידה הוא וספקו" טהור

דכל ספק טומאה לטמא מסוטה גמרינן לה"ס וסוטה יש בה דעת לישאל **כשהצרותיה נושאות אותה צמטא**.

צאזומו מעת לעת דהויא ליה הך מטה

<sup>(א)</sup> ציד חצרותיה שיש בה דעת לישאל

הלכך טמאה: **הכאה צידי אדם**.

כגון וז דטומאה על דיה צאה ויגון

נושא שרץ צידו ספק נגע בכלי

המונח ע"ג קרקע ספק לא נגע

ואע"פ ששאלם לא היה עסוק בכלי

<sup>(א)</sup> המיטמא הואיל והטומאה בלא

ע"י אדם ספק נגעה הטומאה בכלי

ספק לא נגעה חשבינן לה כמו שיש

בה דעת לישאל וצרה"י ספקו טמא:

**נשאלין**. כלומר טמא: **כמי שיש** **בו דעס** **לישאל** וזי אמרינן דבר שאין

בו דעת לישאל ספקו טהור תרגמה

ועירי בשחברותיה נושאות אותה במטה

דהויא ליה יד חברותיה <sup>א</sup> והשתא דא"ר

יוחנן יספק טומאה הבאה בידי אדם נשאלין

עליה אפי' בכלי מונח ע"ג קרקע כמי שיש

בו דעת לישראל אע"פ שאין חברותיה נושאות

אותה במטה גופא א"ר יוחנן ספק טומאה

הבאה בידי אדם נשאלים עליה אפי' בכלי

המונח על גבי קרקע כמי שיש בו דעת

לישראל מיתיבי <sup>א</sup> והיה מתעמף בטליתו

וטהרות וטומאות בצדו וטהרות וטומאות

למעלה מראשו ספק נגע ספק לא נגע טהור

ואם אי אפשר אא"כ נגע **טמא** <sup>ד</sup> **רשב"ג** אומר

אומרים לו שנה ושונה אמרו לו <sup>א</sup> אין שונים

בטהרות אמאי הא ספק טומאה הבאה בידי

אדם הוא בר מיניה דההיא דתני רב הושעיא

יברשות היחיד ספקו טמא ברשות הרבים

טהור גופא אמר זעירי מעת לעת שבגדה

עושה משכב ומושב לממא אדם לממא

בגדים אינו והא כי אתא אבימי מבי חוואי

אתא ואייתי מתניתא בידיה מעת לעת

שבגדה משכבה ומושבה כמגעה מאי לאו

מה מונעה לא מטמא אדם אף משכבה לא

מטמא אדם אמר רבא ותסברא קל וחומר

הוא ומה כלי חרס המוקף צמיד פתיל

<sup>א</sup> הניצול באוהל המת יאינו ניצול במעת

לעת שבגדה משכבות ומושבות שאינן

ניצולין באהל המת אינו דין שאין ניצולין

במעת לעת שבגדה והא אבימי מבי חוואי

מתניתא קאמר אימא משכבה ומושבה

כמוגע

(צמדכר יט) וכל כלי פתוח אשר אין למיד פתיל עליו טמא הא יש למיד פתיל עליו טהור: **אינו ניולו**. אם הסיט בתוך מעת לעת טמא כאלו הסיטמה לאחר ראיתה דכתיבא צברייתא לקמן [ו:.] **אינו דין שאינן ניולונין צמעת לעס**. <sup>(א)</sup> שיעמא כמשכב נדה ענמה אדם ובגדים שעליו: **כמגע**

קרוב לודאי ובתוספתא <sup>א</sup> נמי תניא אם אי אפשר אא"כ נגע ספקו טמא מדקאלמר ספקו טמא משמע דלא הוי ודאי נגע וכן מדקאלמר רבן שמעון זן גמליאל אומרים לו שנה דליכא למימר דארישא קאי דקאלמר ספקו טהור וקאלמר איזו אומרים לו שנה ואם נגע טמא דא"כ לא הוי פליגי רבנן לומר אין שונין בטהרות דבפרק היואל (לקמן נח.) אמרינן דדוקא להלך אין שונין אצל להחמיר שונין וכן כריש שחיות חולין (דף ב:.) אמרינן אי אמר צרי לי שלא נגעתי לאו דוקא צרי דעזרה רה"ר כדאמרינן בפסחים (דף ט:.) **וְזָמַה** ב"י חרם שהוא מוקף צמיד פתיל. **ווא"ת** וימאיד דיו כמשכבות דהאל המת דלאו נגעו אדם ובגדים או דיו ככלי חרס דמעת לעת ועוד נימא פלי כקנים יוכיחו דטמאים צמת וטהורים צמעת לעת **שצנדה** דלא אמו כלל מנע אף משכבות כמו כן ומיהו רש"י פי' דכעי צמיד ק"ו ומה לכי חרס שטמא כצנדה ענמה ומיהו אכתי טמא מה לכלי חרס שכן אין לו טהרה במקוה וטמאין צמעת לעת **שצנדה** כצנדה ענמה שהם ראשוניס דהא פשיטא ליה דאפילו משכבות טמאין צמעת לעת כדאלמר **צברייתא ועבד** ק"ו לטמא אדם ובגדים ולא מני' למיעבד הכי ק"ו ומה ליי חרס שאינו מטמא מגזו ככל"ט טמאות טמא תוכו צמעת לעת **שצנדה** כנדה ענמה משכבות לא כל שכן כדאלמר בפרק בהמה המקשה (חולין עא:) אטו מגזו קאלמרינן מתוכו קאלמרינן והתם מפורש בהשטן:

**נד'ל'ג** הניצול באהל המת כו'. תימה הא דלוינו ניולו צמעת לעת היינו צהיטן דחשיב כאלו נגע צמכו דמריציוא דמגע אחי וצמגע אהל המת נמי טמא דק' **צ"ל א** (כר"ע) דקאלמר מה פסין קטניס שטהורים צוז טמא צאהל המת מפנן שטמא צוז א"ד שיעמא צאהל המת נימא כלי חרס המוקף למיד פתיל יוכיח אלא כדפירש' וי"ל דהתם עבד ק"ו ממדנס והשתא אין לומר מוקף למיד פתיל יוכיח דהא טהור מן המדרסן:

### ואינה

העובדי כוכבים במסכת אחילות: מ"ח כלי חרש המוקף צמיד פתיל וכו'. תימה מה לכלי חרש שכן אין לו טהרה במקוה ושכן מיטמא ונטמא מאיזרו. ואפי"ם שאין וטמאיו וזו מורעלא לעינן אהל. מ"ח פירכא הוא כדאשכחן כהמה דרתי'. וי"ל דירכול לעשות ק"ו כמלי גלילים כלי אבנים המוקף צמיד פתיל וטהרות בתוכן. הלכך לא חש לאקשויי. ומי' אכתי קשה נימא דיו ולא תטמא משכב ומושב לטמא אדם אלא ראשון בעלמא ככלי חרס. או נימא דיו אסוף דינא כמו משכבות דמת דלת מטמא אדם ובגדים ועוד קשה נימא אכתי פסלים יוכיחו שאינן ניצולין באהל המת וניצולין במעת לעת ולפירש"י ניהא דעבידי ק"ו לעשות מעת לעת שובדה כבגדה עצמה. עתה לא שייך למימר דיו וגם לא שייך למיפרש מפסלים קטנים לפי שהן טהורים כנדה עצמה. ות' מהאי ק"ו גיליף שטתמא את בועלה ובלאו הכי קשה מאי שנא משכבות ומרשבות דגזרו ומאי שנא בועלה דלא גזרו. וכי אחי גורא בעי לקמן בסוף מכלתינן גבי שומרת יום כנגד יום ושינוי דהתם לא שייך הכא דמשינ בועלה לא שכי' דאמרו אסור לעשות כן שמא תבא לידי ספק וצ"ל דהכא נמי לא שכיח כמו משכבות ומושבות:

העובדי כוכבים במסכת אחילות: מ"ח כלי חרש המוקף צמיד פתיל וכו'. תימה מה לכלי חרש שכן אין לו טהרה במקוה ושכן מיטמא ונטמא מאיזרו. ואפי"ם שאין וטמאיו וזו מורעלא לעינן אהל. מ"ח פירכא הוא כדאשכחן כהמה דרתי'. וי"ל דירכול לעשות ק"ו כמלי גלילים כלי אבנים המוקף צמיד פתיל וטהרות בתוכן. הלכך לא חש לאקשויי. ומי' אכתי קשה נימא דיו ולא תטמא משכב ומושב לטמא אדם אלא ראשון בעלמא ככלי חרס. או נימא דיו אסוף דינא כמו משכבות דמת דלת מטמא אדם ובגדים ועוד קשה נימא אכתי פסלים יוכיחו שאינן ניצולין באהל המת וניצולין במעת לעת ולפירש"י ניהא דעבידי ק"ו לעשות מעת לעת שובדה כבגדה עצמה. עתה לא שייך למימר דיו וגם לא שייך למיפרש מפסלים קטנים לפי שהן טהורים כנדה עצמה. ות' מהאי ק"ו גיליף שטתמא את בועלה ובלאו הכי קשה מאי שנא משכבות ומרשבות דגזרו ומאי שנא בועלה דלא גזרו. וכי אחי גורא בעי לקמן בסוף מכלתינן גבי שומרת יום כנגד יום ושינוי דהתם לא שייך הכא דמשינ בועלה לא שכי' דאמרו אסור לעשות כן שמא תבא לידי ספק וצ"ל דהכא נמי לא שכיח כמו משכבות ומושבות:

### מסורת הש"ס

(א) [לעיל ד: סוטה כח:.] (ב) פסחים יט: א תוספתא דטהרות רפ"ד ע"ג, ד) [בתוספתא א"י רבי דוסא אומר אומרין לו כי אמרו לו אין שונין כי רשב"ג אומר עתים שהוא שונה, (א) [לקמן נח:.] (א) צ"ל הנוגע (א) בס"א: ספקן, (א) [סוטה כח:.] (ט) צ"ל ככלי, (י) [דטהרות פ"ד,] (א) [וט: וע' תוס' חולין ב: ד"ה דליתיה קמן וכו' האי ספק לא דמי לשאר ספק וכו' וע"ק,] (א) צ"ל או שכן מטמא מאיזרו כדפרקי' בפרק כשס, [א] [צ"ל כדפרש"י,] (א) [וגדלי' כנל']

### הגהות הב"ח

(א) גמ' במטה ועסוקה בטהרות: (א) רש"י ד"ה ענמה דירה שעתה ד"ה ותיבת משום נמחק: (א) [פסחיומא וכו' הך מטה בידי חצרותיה: (ד) ד"ה הבאה צידו וכו' עסוק בכלי הואיל ותיבת המיעטמא נמחק: (א) ד"ה אינו דין וכו' צמעת לעת כמשכב נדה עצמה לטמא אדם ככל' ותיבת שיעמא ונמחק: (א) תוס' ד"ה ספק וכו' ונצראשו נמחקן צ"ל ותיבת מלאה נמחק:

### גליון הש"ס

גמ' הניצול באהל המת. עי' מהנה כה ע"א מד"ה שונין: תוס' ד"ה ואם אי"כ בו וי"ל דלאו אי"כ בלי ע' כמיוזשי קיטצ"א מכות דף ד ע"א ד"ה ואר"י א"ר:

### הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] תוס' ד"ה הי"ג העול כאלהא אתא וכו' וצמגע אהל התם נמי טמא דק' צ"ל בפקד ר' עקיבא (שנת דף פד:) דקאלמר וכו' צ"ל:

### מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת

### תום' הרא"ש (והשפך)